VALENŢE STILISTICE ALE ADJECTIVELOR ÎN VOLUMUL *LOCURILE NOASTRE SFINTE*, DE TRAIAN DORZ

FLORINA-MARIA BĂCILĂ

Cuvinte-cheie: *adjectiv*, *comparaţie*, *intensitate*, *gramatică*, *stilistică*

Volumul intitulat *Locurile noastre sfinte* se înscrie, cronologic, în rândul lucrărilor pe care Traian Dorz[1] le-a elaborat spre sfârşitul

[1] **TRAIAN DORZ** s-a născut la 25 decembrie 1914, în satul Râturi (azi, Livada Beiuşului), judeţul Bihor. La vârsta de 16 ani, aderă la „Oastea Domnului", mişcare religioasă iniţiată de preotul Iosif Trifa la Sibiu în 1923, având drept scop renaşterea spirituală „a Bisericii noastre [Ortodoxe – n.n. F.-M.B.] şi saltul calitativ moral, cultural şi social, în Hristos, al poporului nostru" (Traian Dorz, *Hristos, mărturia mea*, Simeria, Editura „Traian Dorz", 1993, p. 242). De prin 1933 începe să scrie poezii de factură mistică, pe care le trimite spre publicare la Centrul „Oastei Domnului" din Sibiu. Începând din 1934, Dorz devine colaborator apropiat al preotului Trifa, iar un an mai târziu îi apare primul volum de versuri, intitulat *La Golgota*. Continuă să scrie şi să publice în libertate până la sfârşitul lui 1947, când este arestat de Securitate. Cu foarte puţine întreruperi, a petrecut 17 ani în închisorile comuniste, acuzat fiind pentru apartenenţa sa la mişcarea „Oastea Domnului" (organizaţie ce fusese scoasă în afara legii), pentru activitatea intensă şi bogată în cadrul acesteia, pentru implicarea în coordonarea ei la nivel naţional, pentru scrierea, posesia şi răspândirea de materiale religioase neautorizate. În ciuda condiţiilor de detenţie, a repetatelor arestări, anchete, percheziţii, ameninţări, amenzi etc., Traian Dorz creează sute şi mii de poezii, deschizând lunga serie a *Cântărilor Nemuritoare*; cele mai multe au fost puse pe note şi constituie un veritabil tezaur muzical al asociaţiei „Oastea Domnului", însă ele au ajuns să fie cunoscute şi de către membrii altor confesiuni creştine. În perioada regimului comunist, volumele sale au putut circula numai sub formă dactilografiată sau copiate de mână, iar o parte dintre poezii au văzut lumina tiparului în străinătate, prin bunăvoinţa unor creştini care au apreciat talentul creator, spiritul profund religios şi vocaţia de „misionar laic" a acestui poet român. Traian Dorz a

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

vieţii[2]. După ce, în diverse ocazii, vizitase împreună cu câţiva dintre apropiaţii săi o serie de monumente şi locuri importante din ţară, autorul – profund marcat de admirabilele (re)întâlniri cu semnificaţiile arhetipale ale modelelor primordiale[3] – avea să-şi contureze ideea unei scrieri oarecum laice, care să reflecte, într-o manieră inedită, aceste peripluri ce i-au lăsat o adâncă impresie[4].

Aşa cum reiese chiar din subtitlu (*Sfinte momente printre monumente, poezii şi ilustraţii, eseuri şi meditaţii*), cartea cuprinde nu numai poeme religioase, ci şi poezii de factură istorică, patriotică ori reflecţii despre valorile naţional-creştine ale neamului nostru: „Mai înainte de a fi monumentele a fost Istoria. Şi mai înainte de Istorie au fost eroii care au făcut-o. Eroii au creat evenimentele, iar acestea le-au creat monumentele [...]. Creatorii Istoriei au tăcut, dar creaţiile lor nu."[5]

Într-o atare carte-album („jurnal de călătorie şi de bucurie"[6], în care se îmbină, în chip fericit şi original, poezia şi proza de factură meditativă), „locurile, evenimentele şi personalităţile istoriei noastre

---

trecut la cele veşnice la 20 iunie 1989, în localitatea natală. După 1990, multe dintre scrierile sale (poezii, memorii sau meditaţii) au fost publicate în ţară, la edituri precum „Oastea Domnului" din Sibiu sau „Traian Dorz" din Simeria.

[2] Nu putem preciza cu exactitate anul în care Traian Dorz a finalizat elaborarea acestei cărţi din următoarele considerente: în antologia intitulată *Din cele mai frumoase poezii*, cuprinzând câteva dintre cele mai valoroase creaţii lirice ale autorului, alcătuită, în clandestinitate, de tinerii săi colaboratori, atunci când el împlinea 70 de ani, şi (re)publicată la Simeria, Editura „Traian Dorz", 2004, la începutul secţiunii care include poemele selectate din *Locurile noastre sfinte* (vezi p. 249), ni se indică drept an al „apariţiei" 1987, iar în volumul *Traian Dorz, la capăt de călătorie*, [Simeria], [Editura „Traian Dorz"], [s.a.], p. 24, Ioan Beg menţionează faptul că poetul încă lucra la această carte pe la mijlocul lunii noiembrie 1988. După prăbuşirea regimului comunist, ea a putut vedea lumina tiparului la Sibiu, în Editura „Oastea Domnului", mai întâi în 1995, apoi, la aceeaşi editură, în 2010; la această a doua ediţie vom face trimiteri în demersul de faţă, cu precizarea că toate sublinierile din versurile citate ne aparţin.

[3] Vezi, în acest sens, Ana Asandei Căsuţă, *Percepţia semnificaţiilor*, în „Oastea Domnului", XIX (2010), nr. 9, p. 10-11 *passim*.

[4] Pentru această discuţie, vezi Ioan Beg, *op. cit.*, p. 96-98.

[5] Traian Dorz, *Locurile noastre sfinte*, ediţia a II-a, Sibiu, Editura „Oastea Domnului", 2010, p. 9.

[6] Ana Asandei Căsuţă, *op. cit.*, p. 10.

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

nu sunt privite doar sub aspectul lor real. Poetul scoate în evidenţă planul spiritual al acestora, făcându-ne să vedem partea lor nevăzută cu ochiul omenesc, dar devenind palpabilă prin ochiul credinţei."[7] Într-adevăr, volumul are un pronunţat caracter educativ, pedagogic, vizând, în mod deliberat, generaţiile de toate vârstele – de ieri, de azi şi de mâine: „Veniţi să dăm un sfânt / sărut / acestor semne sfinte, / să nu lăsăm acest Trecut / pe veci / să se-nmorminte!"[8] Astfel, personalităţi reprezentative pentru spiritul românesc (voievozi, conducători, eroi, artişti reali sau legendari: Mihai Viteazul, Horea, Cloşca şi Crişan, Avram Iancu, Tudor Vladimirescu, Constantin Brâncuşi, Meşterul Manole şi Ana), puncte cu rezonanţă istorică sau culturală (Alba Iulia, Ţebea, Câmpia de la Blaj, Curtea de Argeş, Cetatea Sucevei, Mausoleul de la Mărăşeşti, ansamblul sculptural de la Târgu-Jiu: Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana Infinitului), repere geografice (Mureşul, Oltul, Carpaţii, Retezatul, Ceahlăul, Caraimanul), biserici şi mănăstiri (Cozia, Tismana, Putna, Voroneţ), sărbătorile românilor, alături de orice „izvor, / şi piatră, / şi cărare"[9] din inconfundabila „Acasă"[10] – toate acestea, transpuse în plan spiritual, „devin sau personaje, sau locuri emblematice ale spaţiului nostru mioritic"[11]. Dar abordarea tematicii sau a structurii unei asemenea opere literare nu poate fi întreprinsă cu deplin succes fără a lua în considerare şi cercetarea elementelor lingvistice prin interme-

[7] Gheorghe Precupescu, *Câteva repere biobibliografice*, în Traian Dorz, *Din pragul veşniciei*, Sibiu, Editura „Oastea Domnului", 1999, p. 373.

[8] Traian Dorz, *Nemuritoarele comori*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 84.

[9] Idem, *ibidem*, p. 83; vezi şi idem, *Aceste veşnice comori*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 34.

[10] Idem, *Acasa mea*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 90-91.

[11] Gheorghe Precupescu, *op. cit.*, p. 373. De altfel, lor li se şi dedică această „comoară de laude la adresa bisericilor strămoşeşti şi a altor monumente şi datini ale poporului nostru, plin de cea mai caldă iubire şi în duhul cel adânc al credinţei noastre creştineşti." (Dumitru Stăniloae, în Traian Dorz, *Locurile noastre sfinte*, p. 5): „Închin, cu cea mai adâncă iubire şi recunoştinţă, ofranda acestor gânduri şi lacrimi ale întregii mele fiinţe Iubirii şi Jertfei pentru Credinţă şi Neam a tuturor eroilor, profeţilor şi martirilor acestor două valori eterne din Neamul nostru, începând de la Cel Dintâi şi până la Cel Din Urmă, Care le-a dat şi le-a primit în Numele Lui unic..." (Traian Dorz, *Locurile noastre sfinte*, p. 7).

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

diul cărora se configurează coordonatele esenţiale ale universului liric dorzian, impregnat de un puternic filon mistico-religios. De aceea, în cele ce urmează, ne vom opri asupra unui fapt semnalat de majoritatea celor care se ocupă de studierea limbii artistice a unui scriitor: *valenţele stilistice ale adjectivelor*. Pornim de la premisa că procedeele expresive de redare a intensităţii deţin o importanţă majoră în textul beletristic, constituind unul dintre mijloacele frecvent întrebuinţate pentru a da culoare şi relief stilului, îndeosebi atunci când construcţiile respective constituie o deviere de la normă. În limbajul poetic mai ales, superlativul, de pildă, creează efecte unice din punctul de vedere al conţinutului şi al expresiei estetice, reflectând, nu o dată, originalitatea creatorului de versuri, forţa lui de imaginaţie şi de prelucrare artistică a limbii.

*

Specifică adjectivului şi adverbului, *categoria gramaticală a comparaţiei* a prilejuit discuţii multiple în literatura de specialitate, fiind definită şi prezentată din varii unghiuri de vedere în lucrările de gramatică sau în studiile care i-au fost consacrate în lingvistica românească ori în cea străină. Controversele privesc, în esenţă, terminologia folosită de cercetători, în directă legătură cu statutul acestei categorii gramaticale (*comparaţie* vs *intensitate*) şi cu sistemul ei de valori, inventarul faptelor de limbă subsumate comparaţiei, clasificarea şi interpretarea lor – opinii divergente determinate, în general, de concepţia diferită a autorilor şi de metodele utilizate în analiză.

În gramatica tradiţională, se vorbeşte despre trei grade de comparaţie: *pozitivul*, *comparativul*, *superlativul* (ultimele două – cu anumite subcategorii), afirmându-se, totodată, că *superlativul absolut* reprezintă gradul intensităţii extreme a unei însuşiri. Exprimarea acesteia, ca act tipic al aprecierii subiective, al implicării afective, dispune în toate limbile de mărci numeroase şi variate, care prezintă o serie de aspecte gramaticale şi stilistice specifice.

Superlativul nu reprezintă unicul grad de comparaţie care intră în sfera de interes a stilisticii. Se ştie că, de pildă, adjectivele româneşti se clasifică şi în funcţie de posibilitatea lor de a se combina cu morfemele gradelor de comparaţie; în raport cu acest criteriu, se disting: 1) adjective gradabile (comparabile); 2) adjective negrada-

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

bile – clasă în cadrul căreia se pot delimita: a) adjective (prin excelenţă, neologice) care, la origine, reprezintă forme de comparativ sau de superlativ latinesc; b) adjective din terminologia tehnico-ştiinţifică; c) adjective ce exprimă însuşiri cu caracter absolut (care nu pot fi concepute în trepte diferite) şi deci, din considerente semantice, nu acceptă gradarea. Sensul lor lexical e fie incompatibil cu variaţiile de intensitate, fie echivalent cu superlativul (deşi ele au formă de pozitiv); ca atare, adăugarea morfemelor respective ar crea structuri pleonastice.

În majoritatea lucrărilor de gramatică se precizează însă că unele adjective necomparabile în îmbinările obişnuite (unde sunt folosite cu înţelesul propriu) permit, totuşi, ocurenţa mărcilor comparaţiei când sunt întrebuinţate cu anumite sensuri secundare ori figurate; „tendinţa de a le reinclude în opoziţia de grad [...] se explică prin aceea că gradele constituie o categorie gramaticală implicând, de cele mai multe ori, afectivul”[12]. Ne vom referi, în continuare, la câteva situaţii speciale de acest gen.

Adjectivul *viu*, de regulă negradabil (întrucât denumeşte o însuşire unică: *fiinţă* **vie** „care este în viaţă, care trăieşte”), poate fi supus comparaţiei atunci când are, de exemplu, sensul „vioi” (*un spirit* **mai viu** *ca oricând*; *X e* **mai viu** *în mişcări decât Y.*) sau „(despre culori) aprins” (*roşu* **viu**). În poeziile din volumul în discuţie, *viu* apare la comparativul de superioritate în două secvenţe lirice: una – închinată „locurilor sfinte” din ţară şi nepieritoarei mărturii pe care o depun în faţa posterităţii prin ceea ce reprezintă ele pentru spiritul românesc, pentru credinţa, istoria şi însăşi fiinţa neamului nostru („Să ni le ştim! / Să ni le spunem / urmaşilor din fii în fii, / a lor porunci şi adevăruri / în veci să ne-ardă **tot mai vii**.”[13]; se observă că, în acest fragment, *viu* „plin de viaţă, de vitalitate, de dinamism”, „puternic, intens” se află în poziţia sintactică de element predicativ suplimentar, iar morfemele *tot mai* au rolul de a indica

[12] Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978, p. 405.
[13] Traian Dorz, *Locurile noastre sfinte*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 4.

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

„*intensitatea crescândă* [subl. aut.]”[14]); cea de-a doua – într-un poem care invită la reflecţie, preţ de câteva „momente printre monumente”, asupra istoriei şi a impactului ei în contemporaneitate („[...] acele sfinte / şi cereşti evenimente, / ce, cu cât le-acopăr anii, / sunt **mai vii** / şi **mai prezente**!”[15]; prin asocierea, în coordonare, a celor două adjective-nume predicative negradabile, dar, contextual, sinonime – întrebuinţate la comparativul de superioritate –, expresia poetică devine aproape pleonastică: în ciuda trecerii implacabile a timpului, urmele trecutului dăinuie neobosite, mereu mai proaspete şi mai pătrunzătoare, mai durabile şi mai actuale).

O situaţie similară, reflectând „exprimarea *superiorităţii* [...] *progresive* [subl. aut.]”[16], unde morfemul *mai* este dublat de marca adverbială *tot*, se întâlneşte în următorul fragment: „... Dar vânt şi praf / **tot mai afară** / te-alungă, să te duci în munţi”[17]; *afară* (adverb încadrat în categoria celor „cu conţinut semantic precizat prin el însuşi”[18], deci care, în mod curent, nu permite variaţii graduale, întrucât exprimă o circumstanţă ce nu poate fi supusă comparaţiei: „dincolo de limitele unui spaţiu închis sau apropiat”) apare la comparativul de superioritate într-o poezie concepută în maniera adresării directe dinspre eul liric spre *Troiţa Maramureşeană* – reprezentare a crucii, a îndemnului tăcut la meditaţie şi la rugăciune,

[14] Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *op. cit.*, p. 343.
[15] Traian Dorz, *Faceţi-vă timp să mergeţi!*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 13.
[16] Gheorghe Pop, *Morfologia limbii române. Structuri şi sistem*, Cluj, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, 1998, p. 70.
[17] Traian Dorz, *Troiţă Maramureşeană*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 104.
[18] Iorgu Iordan, Valeria Guţu Romalo, Alexandru Niculescu, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1967, p. 271. De altfel, lucrările de gramatică nu includ adverbul *afară* în categoria celor ce „exprimă circumstanţe relative, adică intervale sau puncte şi momente care, obiectiv, pot fi mai extinse sau mai puţin extinse, mai apropiate sau mai depărtate” (Georgeta Ciompec, *Adverbul. Comparaţia adverbială*, în idem et alii, *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţie revizuită şi adăugită, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1985, p. 251); cf. însă Dumitru Bejan, *Gramatica limbii române. Compendiu*, ediţia a II-a, Cluj, Editura Echinox, 1997, p. 244, unde *afară* este considerat ca făcând parte din clasa adverbelor de loc susceptibile de gradare.

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

cea care asigură nu numai sentimentul demn al supravieţuirii, ci şi miracolul biruinţei în lupta cu împrejurările neprielnice ale existenţei pe acest pământ.

Ideea continuă în celelalte strofe, culminând cu finalul poemului – o secvenţă cu mireasmă de rugă stăruitoare: „... Troiţă Marmureşeană, / nu ne lăsa / şi nu te du, / rămâne ţara **prea orfană** / atunci când ai să pleci şi tu."[19] În versurile citate, adjectivul *orfan*, al cărui sens lexical – „(persoană) care a pierdut un părinte sau pe amândoi"; „(prin extensiune) (persoană) care nu are familie" – nu e compatibil cu intensitatea în măsuri diferite, puse în evidenţă prin comparaţie, are formă de superlativ absolut (construit cu adverbul *prea*, indicând prezenţa în exces a calităţii) şi sensurile (secundare) „sărac, sărman", „lipsit (de ceva)", „singur, fără protecţie": într-adevăr, de-a lungul zbuciumatei sale istorii, spiritul românesc a fost asociat, aproape prin definiţie, cu creştinismul şi cu însemnele acestuia, fără de care fiinţa noastră naţională şi-ar fi pierdut, inevitabil, identitatea şi viabilitatea.

Adjectivul *divin* (cu semnificaţiile „ceresc, caracteristic Cerului", „plin de sfinţenie", „minunat, încântător", „uimitor de frumos") este întrebuinţat, cu intenţii expresive, la comparativul de superioritate într-un poem cu proiecţii cosmogonice, consacrat momentului naşterii din nou – privită, din perspectivă biblică, drept „cununie" interioară (concretizare esenţială a legăturii bazate pe iubirea jertfitoare reciprocă, în sens spiritual, dintre om şi Dumnezeu) –, atunci când o fiinţă umană decide, în chip tainic, să se încredinţeze, pentru tot restul vieţii, în Mâna Creatorului: „Pe nicio frunte luminată / n-ai pus un **mai divin** / sărut"[20]. Ca determinant al aceluiaşi substantiv, întâlnim şi adjectivul de provenienţă participială *nesfârşit* („continuu, neîntrerupt", „nelimitat în timp sau în spaţiu", „neobosit"), la superlativul relativ de superioritate, în următorul fragment din poezia *Poarta Sfântului Sărut*, al cărei mesaj se fundamentează pe analogia dintre simbolurile sculpturii brâncuşiene şi Golgota – Poarta Sărutului Dumnezeiesc, garanţie a trăirii eterne împreună cu Divini-

[19] Traian Dorz, *Troiţă Maramureşeană*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 104.
[20] Idem, *Ce cununie strălucită*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 71.

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

tatea: „Aici ne-mbrăţişează Tatăl cel mai frumos şi mai plăcut, / din cele patru taine-a Crucii, în **cel mai nesfârşit** sărut."[21]

De reţinut, în volumul *Locurile noastre sfinte*, utilizarea, la superlativul relativ de superioritate, a două adjective antonime contextual (ambele – derivate cu sufixul *-esc*) şi care, în mod obişnuit, nu permit gradarea: „O umilinţă-atât de-adâncă / pe-un nimb atât de-mpărătesc, / cântarea **cea mai îngerească** / şi plânsul **cel mai omenesc**..."[22] Această strofă creionează, într-o aparentă antinomie, câteva note distinctive ale Fecioarei Maria: deplina smerenie şi menirea unică de a fi Născătoare de Dumnezeu – arhetip al purităţii, în interiorul căruia armoniile serafice se împletesc cu durerile inerente ale firii omului; în versul al doilea din fragmentul citat, adjectivul-epitet *(î)mpărătesc* (aluzie la Maica Domnului, supranumită *Împărăteasa* de către Sfinţii Părinţi ai Bisericii), care desemnează o însuşire ce nu poate exista în grade diferite, este precedat de un determinant cantitativ nedefinit, legat prin prepoziţia *de* – procedeu inclus de unii cercetători în categoria construcţiilor echivalente cu superlativul[23].

*

După cum se observă, în poeziile din cartea intitulată *Locurile noastre sfinte*, antrenarea adjectivelor negradabile în opoziţiile de intensitate naşte imagini artistice cu un potenţial afectiv remarcabil, al căror efect mizează pe organizarea inedită a elementelor extrase din materialul lexical şi din sistemul gramatical al limbii comune; de altfel, se ştie că „un scriitor nu creează cuvinte, ci face apel la cele existente, dar le foloseşte în îmbinări noi, le exploatează virtualităţile ascunse şi le conferă astfel valori noi"[24].

---

[21] Idem, *Poarta Sfântului Sărut*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 63.

[22] Idem, *O, Maica Jertfei*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 100.

[23] Vezi * * *, *Gramatica limbii române. I. Cuvântul*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005, p. 163; Toma Măruţă, *Ideea de superlativ în limba română*, în „Limbă şi literatură", I (1955), p. 200; cf. şi Gabriela Pană Dindelegan, *Structura adverb + **de** + adjectiv (sau adverb): descriere sintactică şi interpretare semantică*, în „Studii şi cercetări lingvistice", XXXII (1981), nr. 6, p. 604-605.

[24] Ştefan Munteanu, *Studii de lingvistică şi stilistică*, Piteşti, Editura Pygmalion, 1998, p. 132.

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

Dacă „mesajul poeziei mistico-religioase este existenţa întru mântuire”[25], atunci, cu certitudine, abordările posibile ale unui asemenea tip de text literar nu trebuie să ignore analiza gramaticală, întregită de cea stilistică. Tocmai acest lucru am încercat să-l semnalăm, selectând, din poeziile incluse în volumul menţionat, fragmente ce evidenţiază valenţele conotative ale gradelor de comparaţie în construcţii prin intermediul cărora autorul izbuteşte să contureze un adevărat periplu al restituirilor necesare, conceput într-o viziune proprie, impregnată de o deosebită forţă sugestivă, ca o posibilă „carte de vizită” a reperelor sacre, morale şi culturale cu care spiritul românesc vine la întâlnirea cu civilizaţiile lumii. Într-adevăr, lirica dorziană în ansamblu (iar cartea de faţă nu constituie o excepţie) îşi înscrie mesajul vizionar – în mod explicit sau indirect – pe aceste coordonate perene, centrându-se pe aspectele generale sau particulare ale relaţiei omului cu Dumnezeu, cu toate implicaţiile ei, inclusiv în viaţa cotidiană ori în perspectiva nemuririi: „Un dor de veşnicie / mă-ncearcă-atunci arzând, / şi-aşa de grea-mi devine / povara firii mele / când fiecare-ntoarce Acasă / aprinzând / la geamul unei lacrimi / lumina unei stele...”[26]; cu alte cuvinte, „Nemurirea, / de când ştim, / ne-am trezit că ne-o suim / rost cinstit să-nveşnicim.”[27]

Bibliografie

Asandei Căsuţă, Ana, *Percepţia semnificaţiilor*, în „Oastea Domnului”, XIX (2010), nr. 9, p. 10-12.

Beg, Ioan, *Traian Dorz, la capăt de călătorie*, [Simeria], [Editura „Traian Dorz”], [s.a.].

Bejan, Dumitru, *Gramatica limbii române. Compendiu*, ediţia a II-a, Cluj, Editura Echinox, 1997.

Ciompec, Georgeta, Dominte, Constantin, Forăscu, Narcisa, Guţu Romalo, Valeria, Vasiliu, Emanuel, sub coordonarea acad. Ion Coteanu, *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediţie revizuită şi adăugită, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1985.

[25] Eugen Dorcescu, *Poezia mistico-religioasă. Structură şi interpretare*, în „Reflex”, VII (2006), nr. 7-8-9, p. 42.

[26] Traian Dorz, *Îmi place câteodată*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 81.

[27] Idem, *Nemurirea...*, în idem, *Locurile noastre sfinte*, p. 32.

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)

Dorcescu, Eugen, *Poezia mistico-religioasă. Structură şi interpretare*, în „Reflex", VII (2006), nr. 7-8-9, p. 38-42.
Dorz, Traian, *Din cele mai frumoase poezii*, Simeria, Editura „Traian Dorz", 2004.
Dorz, Traian, *Din pragul veşniciei*, Sibiu, Editura „Oastea Domnului", 1999.
Dorz, Traian, *Hristos, mărturia mea*, Simeria, Editura „Traian Dorz", 1993.
Dorz, Traian, *Locurile noastre sfinte*, ediţia a II-a, Sibiu, Editura „Oastea Domnului", 2010.
* * *, *Gramatica limbii române. I. Cuvântul*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005.
Iordan, Iorgu, Guţu Romalo, Valeria, Niculescu, Alexandru, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1967.
Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir, *Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978.
Măruţă, Toma, *Ideea de superlativ în limba română*, în „Limbă şi literatură", I (1955), p. 188-212.
Munteanu, Ştefan, *Studii de lingvistică şi stilistică*, Piteşti, Editura Pygmalion, 1998.
Pană Dindelegan, Gabriela, *Structura adverb + **de** + adjectiv (sau adverb): descriere sintactică şi interpretare semantică*, în „Studii şi cercetări lingvistice", XXXII (1981), nr. 6, p. 593-610.
Pop, Gheorghe, *Morfologia limbii române. Structuri şi sistem*, Cluj, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, 1998.

STYLISTIC USAGE OF ADJECTIVES IN THE VOLUME *LOCURILE NOASTRE SFINTE*, BY TRAIAN DORZ

(*Abstract*)

The purpose of the current article is to analyze some aspects regarding Adjectives that do not admit degrees of comparison, but which are used in the comparative or superlative in the poems from the volume *Locurile noastre sfinte*, by Traian Dorz – a book which comprises not only religious, historical or patriotic poems, but also essays dedicated to the national-Christian values of the Romanian spirituality. We refer to the fact that some Adjectives which cannot show degrees of comparison in common structures (in which case they are used with their proper meaning), nevertheless allow the presence of the inflected suffixes when they are given a special connotation, highlighting the role of this phenomena in setting the lyric frame of Traian Dorz – a contemporary Romanian poet, unfortunately not so well known, who wrote thousands of poems of mystic insight and numerous volumes of memoirs and religious meditation.

BDD-A12984 © 2011 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 19:22:46 UTC)